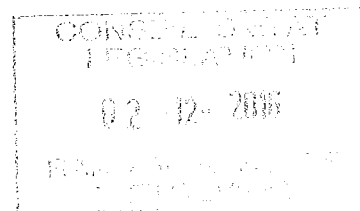

60589 / 1.

Vlaamse
Regering

Voorontwerp van decreet houdende instemming met het Protocol tot wijziging van de Benelux-Overeenkomst op het gebied van de jacht en de vogelbescherming, gedaan te Brussel op 17 februari 2016

DE VLAAMSE REGERING,

Op voorstel van de minister-president van de Vlaamse Regering en van de Vlaamse minister van Omgeving, Natuur en Landbouw;

Na beraadslaging,

BESLUIT:

De Vlaamse minister van Omgeving, Natuur en Landbouw is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

Artikel 1. Dit decreet regelt een gewestaangelegenheid.

Art. 2. Het Protocol tot wijziging van de Benelux-Overeenkomst op het gebied van de jacht en de vogelbescherming, gedaan te Brussel op 17 februari 2016, zal volkomen gevolg hebben.

Brussel,

De minister-president van de Vlaamse Regering,
Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed,

Geert BOURGEOIS

De Vlaamse minister van Omgeving, Natuur en Landbouw,

Joke SCHAUVLIEGE

Ontwerp van decreet houdende instemming met het Protocol tot wijziging van de Benelux-Overeenkomst op het gebied van de jacht en de vogelbescherming, gedaan te Brussel op 17 februari 2016

MEMORIE VAN TOELICHTING

I. HET DOEL VAN HET ONTWERP VAN INSTEMMINGSDECREET

Door dit ontwerp wordt op passende wijze instemming verleend met het Protocol tot wijziging van de Benelux-Overeenkomst op het gebied van de jacht en de vogelbescherming, gedaan te Brussel op 17 februari 2016¹ (hierna: 'Protocol').

Deze instemming kadert in de volgende strategische doelstellingen uit de 'Beleidsnota 2014-2019 Buitenlands Beleid, Internationaal Ondernemen en Ontwikkelings-samenwerking', en uit de 'Beleidsnota 2014-2019 Omgeving. Een maatschappelijk gedragen en geïntegreerd omgevingsbeleid voor een kwaliteitsvolle omgeving':

- SD 1. 'De belangen van de Vlaamse samenleving worden internationaal goed behartigd' – OD 1.2. 'Vlaanderen heeft goede relaties met buitenlandse overheden'
- SD 2. 'Omgevingsbeleid georiënteerd op Europese beleidskaders' – OD 8. 'Een doelgerichte deelname aan het internationaal beleid'.

II. HET PROTOCOL

1. Context

De op 10 juni 1970 te Brussel ondertekende Benelux-Overeenkomst op het gebied van de jacht en de vogelbescherming (hierna 'de Overeenkomst') had tot doel een wetgevend kader te scheppen voor jacht en vogelbescherming in de Benelux-regio. In de loop der jaren werd het aspect vogelbescherming echter volledig geïmplementeerd in Europese regelgeving rond vogelbescherming (Vogelrichtlijn²). Voor jacht daarentegen kon niet worden teruggevallen op een gelijkaardige Europese regelgeving waardoor de bestaande Overeenkomst verder van kracht is gebleven.

De Overeenkomst is het hiërarchisch hoogste regelgevende niveau waarbinnen diverse Benelux-beschikkingen verdere uitvoeringsmodaliteiten bepalen. De Overeenkomst en haar beschikkingen geven samen het Benelux-kader weer waarbinnen de drie Benelux-landen en binnen België, elk van de drie regio's, hun eigen jachtregelgeving vorm kunnen geven.

2. Totstandkoming

¹ De tekst van het Protocol is inmiddels ook opgenomen in het *Benelux Publicatieblad*, 2016, nummer 1, blz. 61-66, http://www.benelux.int/files/7414/5684/0596/Publicatieblad_2016-1_NL.pdf

² Richtlijn 79/409/EEG van de Raad van 2 april 1979 inzake het behoud van de vogelstand, *Pb* L 103, 25 april 1979.

De Overeenkomst en de eerste beschikkingen zijn ontstaan in een tijdsperiode waarin jacht een zeer prominente plaats innam in de samenleving. De wettelijke bepalingen op de verschillende niveaus lieten toe een eventuele schadeproblematiek door jacht onder controle te brengen.

Naderhand werden geleidelijk de bejaagbare soorten, de openingstijden en de technische mogelijkheden ingeperkt. Er werd een apart systeem ontwikkeld voor de aanpak en preventie van eventuele schade door de bejaagbare soorten: 'bestrijding'. In Vlaanderen werd dit zelfs opgesplitst: aanpak via 'bestrijding' en preventie via 'bijzondere jacht'. Verschillende Benelux-beschikkingen gaven die nieuwe ontwikkeling het bijhorende wettelijke kader.

Naar aanleiding van een zaak over specifieke bestrijding van vossen in Nederland stelde het hoogste rechtscollege aldaar, de Hoge Raad der Nederlanden, aan het Benelux Gerechtshof vragen om uitleg over de beschikking inzake de vaststelling van de middelen die toelaatbaar zijn bij de uitoefening van de jacht³. Uit het arrest van het Benelux Gerechtshof⁴ bleek dat de beschikkingen die de evolutie van 'jacht' naar 'jacht en bestrijding' hadden begeleid, onvoldoende rechtsbasis gaven voor de actuele situatie van 'jacht en bestrijding'.

De Overeenkomst-sluitende Partijen besloten daarom de Overeenkomst door middel van dit Protocol te wijzigen, teneinde de reikwijdte van de Overeenkomst duidelijk te herleiden tot de eigenlijke uitoefening van de jacht. Als het nodig is, kan bestrijding daardoor in ruimere omstandigheden naar tijd en plaats gebeuren en met passender middelen dan wat geldt bij uitoefening van de jacht. De Overeenkomst-sluitende Partijen gingen ervan uit dat het steeds de gezamenlijke bedoeling van de Benelux-partners is geweest dat iedere Regering zelf de nodige maatregelen kan blijven nemen met het oog op de wijze waarop al dan niet in de zin van de Overeenkomst als wild gerangschikte dieren worden bestreden, met name waar deze gericht is op de bestrijding van bepaalde door deze dieren veroorzaakte schade. Daarbij kan gedacht worden aan schade aan andere dier- en plantensoorten, maar ook het voorkomen van schade aan en belangrijke overlast bij voertuigen, industrieterreinen, sportvelden of begraafplaatsen. Ook andere gronden kunnen de bestrijding van al dan niet in de zin van de Overeenkomst als wild gerangschikte dieren noodzaken, zoals het veiligstellen van de volksgezondheid en openbare veiligheid, het voorkomen van onnodig lijden van dieren, alsmede de veiligheid van het luchtverkeer, die door deze dieren in gevaar kunnen worden gebracht.

3. Krachtlijnen

Gelet op de behoeften die er in de praktijk bij de Regeringen op het gebied van bestrijding bestaan, moet hun bevoegdheid dienaangaande worden veiliggesteld (artikel 1 van dit Protocol), zonder dat op ad-hoc basis hoeft te worden gebruikgemaakt van eventuele afwijkingen op grond van artikel 13 van de Overeenkomst.

Beschikking M (2012) 3 van het Benelux Comité van Ministers tot wijziging van het toepassingsgebied van de beschikkingen M (96) 8 en M (83) 17 met betrekking tot geweren en munitie en andere middelen die voor de jacht op de onderscheiden wildsoorten zijn toegestaan⁵, alsook beschikking M (2014) 3 van het Benelux Comité van Ministers tot instemming met de toepassing van artikel 13, lid 1, van de Overeenkomst M (70) 7 op het gebied van de jacht en de vogelbescherming⁶, zullen, door de bestrijding uit het toepassingsgebied van de Overeenkomst te weren conform het Protocol,

³ Beschikking M (96) 8 van het Comité van Ministers van 2 oktober 1996 met betrekking tot de jacht en de vogelbescherming.

⁴ Arrest A 2011/2/10 van 22 maart 2013 inzake College van Gedeputeerde Staten van Fryslân tegen Stichting De Faunabescherming, http://www.courbeneluxhof.be/arresten/NL/A/A_11_2_1325.pdf.

⁵ *Benelux-Publicatieblad*, 2012, nummer 2, blz. 34-35.

⁶ *Benelux Publicatieblad*, 2014, nummer 3, blz. 3-6.

achterhaald zijn. Parallel met de opstelling van het Protocol, heeft het Benelux Comité van Ministers bijgevolg beslist om deze twee beschikkingen op te heffen⁷.

Voorts werd de Overeenkomst aangepast aan de federale structuur van België en het feit dat ze betrekking heeft op aangelegenheden die thans tot de bevoegdheid van de Gewesten behoren (artikel 2 van het Protocol). Het Verdrag van 17 juni 2008 tot herziening van het op 3 februari 1958 gesloten Verdrag tot instelling van de Benelux Economische Unie⁸, dat de titel ervan gewijzigd heeft in "Verdrag tot instelling van de Benelux Unie"⁹, noopte ten slotte eveneens tot een aanpassing van de Overeenkomst (artikel 3 van het Protocol).

III. INSTEMMING DOOR DE GEWESTEN

Dit Protocol is een exclusief protocol waarbij de federale overheid niet betrokken is. Het werd daarom niet behandeld op de Werkgroep Gemengde Verdragen. Omdat de bestreken materie, wat België betreft, tot de exclusieve bevoegdheid van de Gewesten behoort (artikel 6, §1, II, 1°, Bijzondere Wet tot Hervorming der Instellingen van 8 augustus 1980), werd het Protocol aan Belgische zijde uitsluitend door de drie gewesten ondertekend. Voor wat het Vlaamse Gewest betreft, verleende de Vlaamse Regering op 11 december 2015 haar goedkeuring aan het Protocol en gelastte zij de Vlaamse minister, bevoegd voor de landinrichting en het natuurbehoud, met de ondertekening ervan (VR PV 2015/47 – punt 0010).

De ondertekening geschiedde te Brussel op 17 februari 2016.

IV. INHOUD VAN HET PROTOCOL

Het Protocol telt vier artikelen.

Artikel 1 voegt aan de Overeenkomst een nieuw artikel 12*bis* toe waardoor het toepassingsgebied voortaan beperkt zal blijven tot de eigenlijke uitoefening van de jacht. Voor de Overeenkomst-sluitende Partijen biedt dit de mogelijkheid om een effectieve bestrijding van wildsoorten in bepaalde gevallen toe te staan, hierbij rekening houdende met specifieke, voor hun eigen grondgebied geldende omstandigheden.

Voor wat België betreft behoren de aangelegenheden, die het voorwerp van de Overeenkomst uitmaken, tot de exclusieve bevoegdheid van de drie Gewesten. Artikel 2 past de Overeenkomst dienaangaande aan.

Door het Verdrag van 17 juni 2008 tot herziening van het op 3 februari 1958 gesloten Verdrag tot instelling van de Benelux Economische Unie werd de titel van laatstgenoemd verdrag gewijzigd in 'Verdrag tot instelling van de Benelux Unie'. Als gevolg daarvan past artikel 3 de Overeenkomst hieraan aan.

Artikel 4 ten slotte omvat de klassieke 'slotbepalingen' van het Protocol: depositaris, bekrachtiging, aanvaarding of goedkeuring, neerlegging van de akte en inwerkingtreding.

---

⁷ Beschikking M (2015) 9 van het Benelux Comité van Ministers tot opheffing van beschikking M (2012) 3 van het Benelux Comité van Ministers tot wijziging van het toepassingsgebied van de beschikkingen M (96) 8 en M (83) 17 met betrekking tot geweren en munitie en andere middelen die voor de jacht op de onderscheiden wildsoorten zijn toegestaan en beschikking M (2014) 3 van het Benelux Comité van Ministers tot instemming met de toepassing van artikel 13, lid 1 van de Benelux Overeenkomst M (70) 7 op het gebied van de jacht en de vogelbescherming, *Benelux Publicatieblad*, 2016, nummer 1, blz. 67-68.

⁸ http://www.benelux.int/files/2313/9230/2800/BeneluxVerdrag_2008.pdf

⁹ Artikel 35 van het Verdrag van 17 juni 2008.

V. ARTIKELSGEWIJZE BESPREKING

Artikel 1

Dit artikel behoeft geen commentaar.

Artikel 2

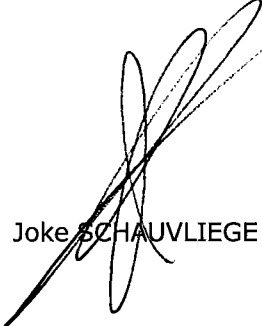
Artikel 2 strekt ertoe gevolg te verlenen aan het Protocol.

Brussel,

De minister-president van de Vlaamse Regering,
Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed,

Geert BOURGEOIS

De Vlaamse minister van Omgeving, Natuur en Landbouw,

Joke SCHAUVLIEGE

PROTOCOL
TOT WIJZIGING VAN DE BENELUX-OVEREENKOMST OP HET
GEBIED VAN DE JACHT EN DE VOGELBESCHERMING

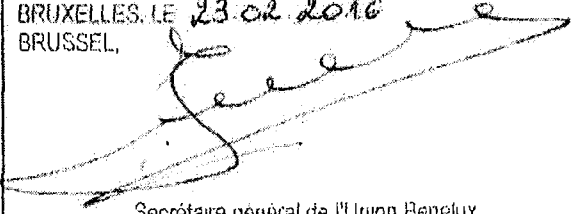
*

*

*

PROTOCOLE
MODIFIANT LA CONVENTION BENELUX EN MATIERE DE
CHASSE ET DE PROTECTION DES OISEAUX

COPIE CERTIFIEE CONFORME A L'ORIGINAL
MET HET ORIGINEEL EENSLUIDEND VERKLAARD AFSCHRIFT
BRUXELLES, LE 23.02.2016
BRUSSEL,

Secrétaire général de l'Union Benelux
Secretaris-generaal van de Benelux Unie

PROTOCOL

tot wijziging van de Benelux-Overeenkomst op het gebied van de jacht en de vogelbescherming

Het Koninkrijk België, vertegenwoordigd door:

De Vlaamse Regering,

De Waalse Regering,

De Brusselse Hoofdstedelijke Regering,

Het Groothertogdom Luxemburg,

Het Koninkrijk der Nederlanden,

hierna te noemen « de Overeenkomstsluitende Partijen »,

Gelet op artikel 6, tweede lid, onder f), van het Verdrag tot instelling van de Benelux Unie,

Gelet op de Benelux-Overeenkomst op het gebied van de jacht en de vogelbescherming, ondertekend te Brussel op 10 juni 1970, zoals gewijzigd bij Protocol van 20 juni 1977 (hierna: de Overeenkomst),

Overwegende dat het thans nodig blijkt het toepassingsgebied van de bepalingen van de Overeenkomst te beperken tot de eigenlijke uitoefening van de jacht om de Overeenkomstsluitende Partijen de mogelijkheid te bieden een effectieve bestrijding van wildsoorten in bepaalde gevallen toe te staan, waarbij rekening wordt gehouden met specifieke, voor hun eigen grondgebied geldende omstandigheden,

Overwegende dat rekening dient te worden gehouden met de in Richtlijn 92/43/EEG van de Raad van 21 mei 1992 inzake de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna en Richtlijn 2009/147/EG van het Europees Parlement en de Raad van 30 november 2009 inzake het behoud van de vogelstand gebezigde terminologie,

Vaststellend dat het Koninkrijk België een federale structuur heeft aangenomen en dat de Overeenkomst betrekking heeft op aangelegenheden die tot de uitsluitende bevoegdheid van de Gewesten behoren,

Vaststellend dat het Verdrag van 17 juni 2008 tot herziening van het op 3 februari 1958 gesloten Verdrag tot instelling van de Benelux Economische Unie het op 3 februari 1958 gesloten Verdrag tot instelling van de Benelux Economische Unie heeft herzien en de titel ervan heeft gewijzigd in "Verdrag tot instelling van de Benelux Unie",

Zijn het volgende overeengekomen:

Artikel 1

In de Overeenkomst wordt een artikel 12bis toegevoegd, dat als volgt luidt:

"Artikel 12bis

Deze Overeenkomst is uitsluitend van toepassing in het kader van de uitoefening van de jacht en geldt niet voor de bestrijding van de in artikel 1 bedoelde wildsoorten, die ter voorkoming of beperking van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij, wateren of allerhande eigendommen, in het belang van de bescherming van de wilde flora en fauna en van de instandhouding van de natuurlijke habitats, dan wel in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of de veiligheid van het luchtverkeer of om andere dwingende redenen van groot openbaar belang door de Overeenkomstsluitende Partijen wordt toegestaan."

Artikel 2

1. In artikel 1, eerste lid, artikel 2, artikel 4, vijfde lid, artikel 7, artikel 8, eerste lid, en in artikel 13, eerste lid, van de Overeenkomst wordt het woord "drie" geschrapt.
2. In de artikelen 3 en 12 van de Overeenkomst worden de woorden "drie landen" vervangen door de woorden "Overeenkomstsluitende Partijen". In artikel 12 wordt voorts het bezittelijk voornaamwoord "zijn" vervangen door het woord "haar".
3. In artikel 1, eerste lid, in de artikelen 3 en 5, en in de eerste zinsnede van artikel 8, eerste lid, van de Overeenkomst worden de woorden "of gewestelijke" toegevoegd na het woord "nationale".
4. In de laatste zinsnede van artikel 8, eerste lid, van de Overeenkomst worden de woorden "bevoegde nationale autoriteiten" vervangen door de woorden "bevoegde autoriteiten".

Artikel 3

1. In artikel 1, derde lid, van de Overeenkomst worden de woorden "Het krachtens artikel 15 van het Verdrag tot instelling van de Benelux Economische Unie ingestelde Comité van Ministers" vervangen door de woorden "Het in artikel 5, onder a), van het Verdrag tot instelling van de Benelux Unie bedoelde Comité van Ministers".
2. In artikel 1, derde lid, in artikel 4, vierde lid, onder a), in artikel 7, in artikel 11 en in artikel 13, eerste lid, van de Overeenkomst, worden de woorden "artikel 19 a) van het Unieverdrag" vervangen door de woorden "artikel 6, tweede lid, onder a), van het Verdrag tot instelling van de Benelux Unie".
3. In artikel 16, derde lid, van de Overeenkomst worden de woorden "Verdrag tot instelling van de Benelux Economische Unie" vervangen door de woorden "Verdrag tot instelling van de Benelux Unie".

Artikel 4

1. De secretaris-generaal van de Benelux Unie is depositaris van dit Protocol, waarvan hij een sensluidend gewaarmerkt afschrift aan elke Overeenkomstsluitende Partij doet toekomen.
2. Dit Protocol wordt bekrachtigd, aanvaard of goedgekeurd door de Overeenkomstsluitende Partijen.
3. De Overeenkomstsluitende Partijen leggen hun akte van bekrachtiging, aanvaarding of goedkeuring neer bij de depositaris.
4. De depositaris brengt de Overeenkomstsluitende Partijen op de hoogte van de neerlegging van de akten van bekrachtiging, aanvaarding of goedkeuring.
5. Dit Protocol treedt in werking op de eerste dag van de tweede maand die volgt op de datum van neerlegging van de laatste akte van bekrachtiging, aanvaarding of goedkeuring.
6. De depositaris stelt de Overeenkomstsluitende Partijen in kennis van de datum van inwerkingtreding van dit Protocol.

TEN BLIJKE WAARVAN de ondergetekenden, daartoe naar behoren gemachtigd, dit Protocol hebben ondertekend en voorzien van hun zegel.

GEDAAN te *Brussel*, op *17 februari 2016*, in één exemplaar, in de Nederlandse en de Franse taal, zijnde beide teksten gelijkelijk authentiek.

Voor het Koninkrijk België, vertegenwoordigd door:

De Vlaamse Regering:

De Waalse Regering:

De Brusselse Hoofdstedelijke Regering:

Voor het Groothertogdom Luxemburg:

Voor het Koninkrijk der Nederlanden:

PROTOCOLE
modifiant la Convention Benelux en matière de chasse et de protection des oiseaux

Le Royaume de Belgique, représenté par :

Le Gouvernement flamand,

Le Gouvernement wallon,

Le Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale,

Le Grand-Duché de Luxembourg,

Le Royaume des Pays-Bas,

ci-après dénommés « les Parties Contractantes »,

Vu l'article 6, alinéa 2, sous f), du Traité instituant l'Union Benelux,

Vu la Convention Benelux en matière de chasse et de protection des oiseaux signée à Bruxelles le 10 juin 1970, telle que modifiée par le Protocole du 20 juin 1977 (ci-après : « la Convention »),

Considérant qu'il s'avère nécessaire aujourd'hui de limiter le champ d'application des dispositions de la Convention à l'exercice de la chasse proprement dit pour permettre aux Parties Contractantes d'autoriser dans certaines circonstances une destruction d'espèces de gibier qui soit efficace et qui tienne compte des spécificités rencontrées sur leurs territoires respectifs,

Considérant qu'il convient de tenir compte de la terminologie utilisée dans la Directive 92/43/CEE du Conseil du 21 mai 1992 concernant la conservation des habitats naturels ainsi que de la faune et de la flore sauvages, et la Directive 2009/147/CE du Parlement européen et du Conseil du 30 novembre 2009 concernant la conservation des oiseaux sauvages,

Constatant que le Royaume de Belgique a adopté une structure fédérale et que la Convention concerne des matières relevant de la compétence exclusive des Régions,

Constatant que le Traité du 17 juin 2008 portant révision du Traité instituant l'Union économique Benelux signé le 3 février 1958 a revu le Traité instituant l'Union économique Benelux signé le 3 février 1958 et a remplacé son intitulé par « Traité instituant l'Union Benelux »,

Sont convenus des dispositions qui suivent :

Article 1er

Dans la Convention, un article 12bis est inséré et libellé comme suit :

« Article 12bis

La présente Convention s'applique exclusivement dans le cadre de l'exercice de la chasse et non à la destruction des espèces de gibier visées à l'article 1er qui est autorisée par les Parties Contractantes en vue de prévenir ou de limiter les dommages importants aux cultures, au bétail, aux forêts, aux pêcheries, aux eaux ou aux propriétés de toute nature, dans l'intérêt de la protection de la faune et de la flore sauvages et de la conservation des habitats naturels ou dans l'intérêt de la santé et de la sécurité publiques, ainsi que de la sécurité aérienne ou pour d'autres raisons impératives d'intérêt public majeur. »

Article 2

1. A l'article 1er, alinéa 1er, à l'article 2, à l'article 4, alinéa 5, à l'article 7, à l'article 8, alinéa 1er, et à l'article 13, alinéa 1er, de la Convention, le mot « trois » est supprimé.
2. Aux articles 3 et 12 de la Convention, les mots « trois pays » sont remplacés par les mots « Parties Contractantes ».
3. A l'article 1er, alinéa 1er, et à l'article 8, alinéa 1er, de la Convention, les mots « ou régionale » sont ajoutés après le mot « nationale ». Aux articles 3 et 5 de la Convention, les mots « ou régionales » sont ajoutés après le mot « nationales ».
4. A l'article 8, alinéa 1er, de la Convention, les mots « autorités nationales compétentes » sont remplacés par les mots « autorités compétentes ».

Article 3

1. A l'article 1er, alinéa 3, de la Convention, les mots « Le Comité de Ministres, institué par l'article 15 du Traité instituant l'Union économique Benelux » sont remplacés par les mots « Le Comité de Ministres visé à l'article 5, sous a), du Traité instituant l'Union Benelux ».
2. A l'article 1er, alinéa 3, à l'article 4, alinéa 4, sous a), à l'article 7, à l'article 11 et à l'article 13, alinéa 1er, de la Convention, les mots « article 19 a) du Traité d'Union » sont remplacés par les mots « article 6, alinéa 2, sous a), du Traité instituant l'Union Benelux ».
3. A l'article 16, alinéa 3, de la Convention, les mots « Traité instituant l'Union économique Benelux » sont remplacés par les mots « Traité instituant l'Union Benelux ».

Article 4

1. Le Secrétaire général de l'Union Benelux est le dépositaire du présent Protocole, dont il fournit une copie certifiée conforme à chaque Partie Contractante.
2. Le présent Protocole est ratifié, accepté ou approuvé par les Parties Contractantes.
3. Les Parties Contractantes déposent leur instrument de ratification, d'acceptation ou d'approbation auprès du dépositaire.
4. Le dépositaire informe les Parties Contractantes du dépôt des instruments de ratification, d'acceptation ou d'approbation.
5. La présent Protocole entre en vigueur le premier jour du deuxième mois qui suit la date du dépôt du dernier instrument de ratification, d'acceptation ou d'approbation.
6. Le dépositaire informe les Parties Contractantes de la date d'entrée en vigueur du présent Protocole.

EN FOI DE QUOI, les soussignés, dûment mandatés à cet effet, ont signé le présent Protocole et l'ont revêtu de leur sceau.

FAIT, à *Bruxelles*, le *17 février 2016*, en un exemplaire, en langue néerlandaise et en langue française, les deux textes faisant également foi.

Pour le Royaume de Belgique, représenté par :

Le Gouvernement flamand :

Le Gouvernement wallon :

Le Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale :

Pour le Grand-Duché de Luxembourg :

Pour le Royaume des Pays-Bas :